

Asia: VN/2351/2021

Luonnos hallituksen esitykseksi kuntien tilatietoja koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Pidättekö ehdotettavia lainsäädäntömuutoksia tarkoituksenmukaisina asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi?

Lainsäädäntömuutokset voimaan tullessaan vastaavat tavoitteiden saavuttamista. Muutosten aiheuttama työmäärä kunnissa tulee kuitenkin olemaan todella valtava, koska asia koskettaa monia eri toimialoja tiedon ollessa tällä hetkellä pirstaloituneena usealla eri hallintoalalla.

Lainsäädäntömuutokset vastaavat tavoitteiden asetantaa, mutta asetettu aikataulu on liian kireä. Aloitusta tulisi siirtää vähintään vuodella eteenpäin ja ensimmäisen vaiheen aikana tiedot ilmoitetaan vapaaehtoisesti.

Onko mielestänne tilatietojen määrittelyssä (liite) oikeat ja riittävän tasoiset tilatiedot mukana?

Tämän hetken tilatietojen keruuseen nähden määrittely tulisi olemaan paljon laajempi ja vaatisi lisäjärjestelmien ja resurssien hankkimista. Lisäksi kiinteistötiedot ja taloustiedot ovat eri järjestelmissä eikä niiden integroiminen tule olemaan aikatauluun nähden mahdollista. Muutos vaatii ohjelmistotalojen suunnittelua ja se tulee viemään aikaa jopa vuosia ja lisäksi tämä aiheuttaa lisäkustannuksia kunnille.

Taloustietojen kerääminen ja esittäminen DVV:n rakennustunnustasolla vaatii useimmissa kunnissa laskennan rakenteen muuttamista, koska nykyisin tietoja ei yleensä seurata taloushallinnon (mm. ostolaskujen kierrätys, myyntilaskutus, käyttöomaisuus, kirjanpito) järjestelmissä rakennuskohtaisesti. Uuden laskennan kohteen/dimension lisääminen nykyisinkin kompleksiseen rakenteeseen tekee siitä entistä monimutkaisemman käyttää ja ylläpitää.

Kunnat: Millaisia tietoja lisäksi tarvitsette kunnassanne onnistuneen toimipaikkaverkoston ja tilajohtamisen toteuttamiseksi?

-

Huomionne esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista?

Tilojen käytöstä aiheutuneiden kulutustietojen keräämiseen ei ole tällä hetkellä järjestelmää, joka keräisi tiedot. Sähköyhtiöillä esim. tämä tieto varmaan on mutta laskuilta tämä tieto ei siirry eteenpäin ostolaskuissa. Kiinteistöjen käyttäjätietojen keruu ja ylläpito vaatisi jatkuvaa päivittämistä, joka lisää kuntien työmäärää. Lisäksi jos tietoja halutaan suunnitelluista investoinneista, pitää tähän integraatioon lisätä toteutuneiden talouslukujen seurannan lisäksi myös budjettitietoja. Usein nämä tiedot ovat eri järjestelmissä kunnissa.

Tilatietojen, esim. sähkön, veden tai lämmön määrän, luotettava mittaaminen ja sitä kautta luotettavien taloustietojen muodostaminen vaatii mitä todennäköisimmin rakennuskohtaista mittaamista fyysisin mittarein. Tämä ei välttämättä ole mahdollista tällä hetkellä ja aikaa mittaustiedon keruun alkamiseen ja käsittelemiseen on niukasti. Usein, jos tilat ovat vuokralla, sähkö yms. laskuista vastaa vuokralainen eikä vuokranantajalla ole tietoa kustannuksista.

Pidättekö ehdotuksia toteuttamisaikataulusta ja kaksiosaisesta etenemisestä tarkoituksenmukaisina?

Ehdotettu aikataulu kuntien osalta ei ole mahdollinen. Jotta seurantatietoja saataisiin vuodelta 2023, pitäisi ohjelmat saada muutettua ennen 1.1.2023 ja siihen ei ole varattu resursseja. Jos taas tietoja joudutaan keräämään käsin vuodelta 2023, kasvaa riski tietojen luotettavuudesta ja jatkoa ajatellen vertailukelpoisuudesta.

Ehdotettu aikataulu edellyttää, että rakennuksien seuranta alkaa 1.1.2023, ja niitä raportoidaan keväällä 2024. Jotta seuranta olisi mahdollista, on aineistoja voitava tuottaa automaattisesti tammikuusta 2023 alkaen. Tämä edellyttää, että rakennustieto on sekä osto- että myyntilaskuissa valmiina ja laskut on eritelty rakennustunnisteittain niin, että ne voidaan tiliöidä automaattisesti. Tämä vaatii muutosta kuntien laskutusjärjestelmiin eikä se käy hetkessä. Seurannan aloittaminen luotettavasti vuoden 2023 alusta lähtien ei ole mahdollista.

Muut mahdolliset huomionne esitysluonnoksesta

Ottaen huomioon Valtiokonttorin ongelmat vastaanottaa tällä hetkellä vaadittavia tilastotietoja, tulisi tämä olemaan todella iso haaste myös heille käsiteltäväksi. Kunnilta jo tällä hetkellä vaadittavat raportointivaatimukset ja niihin liittyvät muutokset työllistävät todella paljon. Näiden tietojen jakautuminen moneen eri toimialaan ja sen tiedon jalostaminen yhdeksi määrämuotoiseksi tilastoksi tulisi vaatimaan kunnilta erittäin suurta työmäärää, johon ei ole varauduttu näin lyhyellä varoitusaajalla. Lisäksi tämä lisäisi väistämättä kuntien kustannuksia aloitusvaiheessa ohjelmistoihin tehtävien muutosten ja uusien hankintojen kautta. Ensi vuoden talousarviot ovat jo pitkälti työstövaiheessa. Ohjelmistotalojen resurssit tämän läpi viemiseksi ovat myös rajalliset.

Vilen Olli
Haminan kaupunki